

Бойко Л.Б., Опалинская З.Е.

Национальный университет «Львовская политехника»

ОНТОЛИНГВИСТИКА. ОБЩИЕ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИИ ОНТОЛИНГВИСТИКИ

Аннотация

В данной статье рассмотрены вопросы развития онтолингвистики и формирования языковой личности. Исследуется детская речь, как языковая подсистема, включающая ряд этапов развития языковой личности. Анализируются особенности каждого этапа и общие и отличительные черты детской речи от «взрослого». Уделено также достаточное внимание вопросам обучения языку и ряда сторон речи, которые могут быть отмечены при восприятии ребенка. Раскрыты важные аспекты в изучении онтогенеза речи ребенка. Все проводимые эксперименты и исследования показали, что дети с первых месяцев жизни способны воспринимать все фонетические контрасты – отличие согласных по глухоте – звонкостью, а также по месту образования.

Ключевые слова: онтолингвистика, онтогенез, детское вещание, языковые этапы.

Boiko L.B., Opalinska Z.Y.

National University «Lviv Polytechnic»

ONTOLINGUISTICS. GENERAL TENDENCIES OF ONTOLINGUISTICS' DEVELOPMENT

Summary

This article deals with the development and formation of ontolinguistics and linguistic identity. We investigate the children's language as language subsystem that includes a number of stages in the development of linguistic personality. There were analysed the features of each stage and the common and distinctive features of child language in comparison with «adult» one. Considerable attention is paid to language learning and a variety of aspects of speech, which can be noticed in perception of the child. Important aspects in the study of ontogeny of child's speech are revealed. All the experiments and studies have detected that children from the first months of life are able to perceive all phonetic contrasts – voiced or unvoiced consonants and due to the place of their creation.

Keywords: ontolinguistics, ontogeny, children's speech, language stages.

УДК 811.111'276.2

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНИХ НЕОСЛЕНГІЗМІВ-РЕДУПЛІКАТИВІВ В АСПЕКТІ СЕМАНТИЧНОЇ ІРОНІЧНОСТІ

Борис Д.П.

Київський національний лінгвістичний університет

Стаття присвячена аналізу особливостей семантичної іконічності у різних структурних типах лексичних неосленгізмів-редуплікативів. Простежено моделі семантичної іконічності на емпіричному матеріалі початку ХХІ сторіччя. Виокремлено і систематизовано редуплікативи, яким семантична іконічність не притаманна. На основі отриманих даних синтезовано власну дефініцію терміна редуплікація з урахуванням недоцільності відмежування його від парного словоскладання.

Ключові слова: редуплікація, редуплікатив, семантична іконічність, повна редуплікація, часткова редуплікація.

Постановка проблеми. Невпинне зростання динаміки суспільних змін та безперервний науково-технічний розвиток заставляють людину ХХІ століття постійно адаптуватися до нових соціальних, політичних, економічних та культурних реалій. Це означає, що перед сучасною наукою постають нові стандарти, які вимагають від неї високої відображальності, пластичності та інтегративності. Разом із наукою та суспільством трансформується і мова, що віддзеркалюється в її кумулятивній функції універсального репозитору соціального досвіду. Зміни в мові забезпечують кристалізацію нових об'єктів пізнання, одним із яких є досліджувані нами неосленгізми-редуплікативи початку ХХІ сторіччя.

Аналіз останніх досліджень та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема лексичної редуплікації в аспекті семантичної іконічності піднімалася в працях Е. Моравчик, Т. Періера, М. Каджітані, Ф. Рожанського, О. Фішер,

П. Інкелас. На основі аналізу емпіричних даних було виділено і систематизовано властивості семантичної іконічності. Однак редуплікативні неологізми початку ХХІ століття досі не досліджувалися в цьому аспекті. Відсутні також будь-які відомості щодо редуплікативів, яким семантична іконічність не притаманна.

Відтак, **метою** цієї статті є аналіз структурних особливостей неосленгізмів-редуплікативів початку ХХІ століття з позицій семантичної іконічності.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- 1) уточнити дефініцію терміна **редуплікація**;
- 2) визначити доцільність тетрарного розмежування типів редуплікації за природою редуплікативів;
- 3) простежити моделі семантичної іконічності у досліджуваних одиницях;
- 4) встановити, чи всі редуплікативи характеризуються семантичною іконічністю;

5) з'ясувати співвідношення понять «редуплікація» та «парне слово».

Об'єктом дослідження є неосленгізми-редуплікативи початку XXI сторіччя, а **предметом** – семантична іконічність як дивергенція у плані змісту між редуплікативом та його нередуплікованим корелятом.

Емпіричною базою дослідження стали 52 редуплікативних лексеми XXI століття, вилучені шляхом суцільної вибірки з тлумачних словників англійського сленгу «The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English», «Vice Slang» та «The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English».

Виклад основного матеріалу. Редуплікацію прийнято розуміти як повторення однакового звука, звукосполучення, морфеми, фракто-лексеми або слова з метою творення нової лексичної (іноді – фразеологічної) одиниці або словоформи. Найдревнішою формою редуплікації є *амредита* як словоскладання за допомогою повторення основи. З'явившись уперше в санскриті, останній термін сьогодні поступився місцем прозорішому найменуванню *повторювальне складання* [1, с. 43]. Нерідко редуплікацію також називають *повтором, повторенням, подвосням* або *редуплікативною конструкцією* [6, с. 189; 12, с. 336], хоча дехто з дослідників [7, с. 216] обмежує обсяг поняття «редуплікація» творенням слів та словоформ, використовуючи термін *повтор* виключно для позначення стилістичного прийому. Тим часом О. Фішер розмежує два поняття з гіперо-гіпонімічними позиціями, справедливо відносячи *редуплікацію* до форм *повторення* [8, с. 56]. Е. Моравчик пропонує натомість вживати для цього феномену семантично мотивованіші найменування *реітерація* або *повторювальна конструкція* [12, с. 336].

Одиниці, отримані шляхом редуплікації, називають *редуплікативами* або *редуплікантами*. Залежно від природи редуплікативів розрізняють *редуплікацію лексичну* (редуплікант представлений словом) та *граматичну* (редуплікант представлений словоформою). Іноді до цієї класифікації відносять також *редуплікацію звуконаслідувальну* (редуплікант представлений ономапопесю) та *стилістичну* (редуплікант представлений стилістичним прийомом) [6, с. 189]. На нашу думку, проте, відсутні підстави для відмежування звуконаслідувальної редуплікації від лексичної, оскільки обидва процеси зводяться до творення нових лексем. Натомість доповнення класифікації стилістичним компонентом є абсолютно обгрунтованим. Лексична редуплікація забезпечує неогенез як *узуальних, так і okazіональних одиниць*. Граматична редуплікація породжує грамеми, для яких *узуальність, канонічність, усталеність виступають онтологічними рисами* і яким, відтак, okazіональність не притаманна. Стилійстична редуплікація як прийом повторення на рівні звука, звукосполучення, морфеми, фракто-лексеми або слова реалізується натомість тільки *okazіонально*. Таким чином, найбільш виправданим видається розмежування *редуплікації лексичної, граматичної та стилійстичної*.

Найрозповсюдженішою серед відомих класифікацій редуплікації (за частинами мови, модальністю [4, с. 57], мотивованістю [3, с. 1], локалізацією повторюваної частини, статусом редуплікованого елемента, наявністю або відсутністю роздільного форматива [5, с. 496-498]) є класифікація, яка ґрунтується на морфотактичному принципі і передбачає виокремлення *повної та часткової редуплікації*. У першому випадку повторення зазнає ціле слово (в деяких мовах – основа або корінь), в другому –

фракто-лексема, морфема, звукосполучення або звук. Подекуди до цієї класифікації відносять також *редуплікацію сталих словосполучень* [2, с. 29; 7, с. 218], однак оскільки предметом нашого дослідження є одиниці лексичного, а не фразеологічного, рівня, ми притримуватимемося традиційного бінарного розмежування.

Важливою особливістю переважної більшості *повних редуплікативів* є семантична іконічність стосовно власних нередуплікованих корелятів, яка встановлюється шляхом зіставлення семантики вихідної та кінцевої одиниць. Ще Е. Моравчик [12, с. 335] простежила тенденцію редуплікативів виражати більш специфічне значення в порівнянні з їхніми нередуплікованими корелятами, пов'язавши це в пізнішій праці [11, с. 131] з семантичною іконічністю. Водночас досі відсутній уніфікований перелік властивостей останньої: різні дослідники (Е. Моравчик, Т. Рерієр, М. Каджітані, О. Фішер, Ш. Інкелас) суди відносили атенуацію, аугментацію, безцільність, взаємність, димінуцію, дистрибуцію, інтенсивність, ітерацію, континуацію, меліорацію, множинність, недбалість, пейорацію, повторення, подібність, різнорідність, розрізненість тощо [12; 13; 10; 8; 9].

Серед наведених властивостей семантичної іконічності в зібраних нами лексичних неосленгізмах-редуплікативах було зафіксовано такі:

1) аугментацію, втілену в моделях:

- нередуплікований корелят позначає ціле як одиничне → редуплікатив позначає ціле як подвійне: *bamsie* «сідниці» → *bam-bam* «сідниці», *bum* «сідниці» → *bum-bum* «сідниці»;

- нередуплікований корелят позначає одиничне → редуплікатив позначає два одиничних, які виражають ціле: *fifty (per cent)* «п'ятдесят (відсотків)» → *fifty-fifty!* «давай навпіл! / поділися половиною!», *girl* «лесбіянка» → *girl-girl* «порнографічна стрічка / сцена з 2 лесбіянками»;

2) інтенсивність, представлену моделями:

- нередуплікований корелят позначає дію → редуплікатив позначає інтенсивність вияву дії: *hunt* «полювати» (асоціація з одиницями *manhunter* та *husband hunter* «жінка, яка полює за чоловіками») → *hunt-hunt* «(про жінку) яка активно шукає собі чоловіка»;

- нередуплікований корелят позначає ознаку → редуплікатив позначає інтенсивність вияву ознаки: *poshy* «стильний» → *poshy-poshy* «суперстильний», *something* «щось приємне / варте уваги» → *something-something* «секс (алюзія на аксіологічну оцінку)»;

3) ітеративність, яка спирається на моделі:

- нередуплікований корелят позначає предмет → редуплікатив позначає процес багаторазового використання предмета: *snake* «статевий член» → *snakey-snakey* «секс»;

- нередуплікований корелят позначає звичайну дію → редуплікатив позначає ітеративну дію: *ass* «займатися проституцією» → *ass-ass* «принижуватися» (в запропонованому прикладі спостерігаємо також метафоризацію та меліорацію);

- нередуплікований корелят позначає звичайну дію → редуплікатив позначає результат ітеративної дії: *chop* «рубати» → *chop-chop* «нелегальний розспийний тютюн» (в запропонованому прикладі спостерігаємо також метонімізацію);

- нередуплікований корелят позначає звичайну дію → композит із редуплікативом позначає місце ітеративної дії: *chop* «рубати» → *chop-chop square* «площа Діра в Ер-Ріяді, де щоп'ятниці відбуваються публічні страти» (в запропонованому прикладі спостерігаємо також метонімізацію);

4) меліорацію, яка в нашому дослідженні реалізувалася тільки в одній моделі:

- нередуплікований корелят позначає вигук насолоди → редуплікатив позначає предмет, який приносить насолоду: *goody* «вигук для вираження насолоди» → *goody-goody* «марихуана» (в запропонованому прикладі спостерігаємо також метонімізацію).

Слід зауважити, що семантична іконічність стосується не всіх повних редуплікативів. У проаналізованому матеріалі було виявлено три групи одиниць, яким вона не притаманна:

1) **ономатопетичні редуплікативи** (семантична іконічність не спостерігається, якщо редуплікатив-ономатопетія утворено на основі нередуплікованого кореляту-ономатопетії (1) або якщо такий корелят узагалі відсутній (2)):

- (1) *boom* «бум» → *boom-boom* «жива музика»;
- (2) *blasé blasé* «і так далі, і тому подібне»;

brap! brap! (brap!) [вигук для вираження приємного збудження];

chunka-chunka [звуконаслідування сталого музичного ритму];

duw duw! [вигук для вираження досади / роздратованості / співчуття];

2) **редуплікативи, яким властива графічна іконічність** (зв'язок між нередуплікованим корелятом та його редуплікативом виявляється виключно за допомогою графіки):

- *deuse* «двійка» → *deuse-deuse* «пляшка пива місткістю 22 унції» (від напису 22 на пляшці);

- *dot* «крапка» → *dot, dot, dot* «і так далі, і тому подібне» (від графічного зображення розділового знаку «три крапки»);

- *double-u, double-u, double-u* «всесвітня павутина, веб» → *dub-dub-dub* «всесвітня павутина, веб» (від графічної репрезентації мережі WWW);

3) **запозичені редуплікативи** (запозичені одиниці доцільніше вважати псевдоредуплікативами, оскільки власне редуплікативами вони можуть бути виключно для мови-донора, а не для мови-реципієнта):

- тринідад-і-тобагський варіант англійської *kunkun* «жіночий статевий орган» ← кіконго *bukuna* «клітор» [14, с. 504].

Значно складнішою є проблема виявлення семантичної іконічності на матеріалі **часткових редуплікативів**. По-перше, це зумовлено відсутністю чітких критеріїв відмежування останніх від парних слів (на кшталт російського *путь-есть* [3, с. 1]): якщо неосленгізм *foxy-methoxy* «наркотик 5-метокси-N-метилтриптамін», перший компонент якого, імовірно, зазнав фонетичної мімікрії (*five-methoxy* → *foxy-methoxy*), є всі підстави називати частковим редуплікативом, то чи можна таким вважати номему *flannel panel* «колонка / сторінка журналу з повними відомостями про номер», яка складається із двох повнозначних слів? Інакше кажучи, постає запитання: коли і де відбувся збіг? Чи композит утворився в процесі римування як цілеспрямованого ментального пошуку фонотактичного еквівалента головного слова (в нашому випадку цей процес можна дуже приблизно відобразити так: *panel* → *bannel panel?* *cannel panel?* *dannel panel?* ... *flannel panel!*), що беззаперечно вказує на редуплікативну природу отриманої одиниці, чи спочатку мало місце словоскладання, а потім утворений композит був усвідомлений таким, компоненти якого римуються, тобто фонотактична еквівалентність мала випадковий характер, що єдино свідчить про композитність кінцевої одиниці? На наш погляд, самий виділення часткової редуплікації як такої унеможлиблює делімітацію власне редуплікації як цілеспрямованого

повтору та парного словоскладання з випадковим частковим повтором. Слід також зазначити, що в свідомості мовця обидві одиниці – *foxy-methoxy* та *flannel panel* – сприймаються як римовані та утворені за ідентичною фонотактичною схемою.

Друга проблема пов'язана із суттєвим гетероморфізмом часткових редуплікативів. З погляду семантичної представленості нередуплікованого кореляту всі часткові редуплікативи можна поділити на три групи: **одиниці з двома корелятами** (*beardie-weirdie* «бородань» ← *beard* «борода» та *weird* «дивакуватий»), **одиниці з одним корелятом** (*Maui-zowie* «різновид марихуани» ← *Maui* «різновид сильної марихуани гавайського походження») та **одиниці без кореляту** (*da-dah* [вигук для вираження урочистого моменту, який імітує звук фанфари]). Серед перелічених груп часткових редуплікативів семантична іконічність притаманна тільки одиницям з одним корелятом. В одиницях з двома корелятами редуплікація обмежується виключно структурою, тоді як семантика отриманої одиниці детермінується обома корелятами, що може слугувати підтвердженням нашого припущення про випадковий характер фонотактичної еквівалентності їхніх компонентів. У випадку ж одиниць без кореляту відсутні підстави говорити про семантичну іконічність у зв'язку з асемантичністю компонентів редуплікатива.

Враховуючи виявлені суперечності, зібрані нами лексичні неосленгізми початку ХХІ сторіччя, які в плані форми відповідають загальній схемі часткового повтору, пропонується класифікувати з погляду структури на такі підгрупи (за типологією часткових редуплікативів Е. Моравчик [12, с. 333]):

1) **ініціальні**, коли в компонентах повторюються початковий звук / звукосполучення / морфема / фракто-лексема: *da-dah* [вигук для вираження урочистого моменту, який імітує звук фанфари], *heck-ety-heck* «пекло», *jabbing jabba* «анальний секс»;

2) **медіальні**, коли звук / звукосполучення / морфема / фракто-лексема повторюються в середині компонентів: *Packer-backer-maki* «запеклий фанат футбольної команди *The Green Bay Packers*»;

3) **фінальні**, коли в компонентах повторюються кінцевий звук / звукосполучення / морфема / фракто-лексема: *beardie-weirdie* «бородань», *bibby-dibby* «дрібний, неважливий», *Cokey Stokey* «Сток-Ньюїнгтон (район Лондона)», *cuddle puddle* «колективний кайф (після вживання рекреаційних наркотиків); загальна джакузі», *eco-freako* «одержимий ідеєю захисту навколишнього середовища», *flannel panel* «колонка / сторінка журналу з повними відомостями про номер», *foxy-methoxy* «наркотик 5-метокси-N-метилтриптамін», *hippy-trippy* «психоделічний», *hobby bobby* «спеціальний констебль», *holu guacamole!* [вигук для вираження шоку / здивування], *jiggy swiggy* «будь-який популярний напій», *koffiemoffie* «гомосексуаліст-мулат; стюард, бортпровідник», *Maui-zowie* «різновид марихуани», *Minge Whinge* «вистава за п'єсою Ів Енслер *Монологи вагіни*», *nipple gripple / nipple cripple* «викручування сосків (чоловікові)», *rama-lama* «рок-н-рол», *rumble-tumble* «яєчня, омлет», *scatty-yatty* «вродлива дівчина, краля», *smoochy-woochypochoy* «марихуана», *snortin' Norton* «мотоцикл марки *Norton*», *sticky-icky* «марихуана».

Окрім виділених Е. Моравчик трьох груп редуплікативів, у зібраному корпусі неосленгізмів присутні одиниці, утворені за змішаною, ініціально-фінальною моделлю, при якій початковий та кінцевий фрагменти компонентів зберігаються, а зміни зазнають звуки (рідше – звукосполучення, морфеми

або фракто-лексеми) в середині компонентів. Сюди відносно ноєми *bish-bash-bosh* «зроблений наспіх, ~ раз, два і готово», *drip drop* «проблемні дні (в менструальному циклі)», *jingly-jangly* «(про музику) який належить до жанру / містить елементи дженгл-попу» та *Osama yo tata* [лайливий вигук]. Також фіксуємо один псевдоредуплікатив – запозичення з іспанської *roso loco* (дослівно «трохи божевільний») у значенні «божевільний; ексцентричний».

Висновки. Таким чином, з погляду морфотактики неосленгізми початку ХХІ сторіччя представлені як повними, так і частковими редуплікативами. Для більшості повних редуплікативів притаманна семантична іконічність, яка виражається в семантичній дивергенції між редуплікативом та його нередуплікованим корелятом. Наше дослідження демонструє, що семантична іконічність не спостерігається в ономапоетичних редуплікативах, редуплікативах із графічною іконічністю, а також запозичених псевдоредуплікативах.

Складність ідентифікації семантичної іконічності в часткових редуплікативах зумовлена їхньою гетероморфністю та розмитістю меж із парним словоскладанням. Якщо виходити виключно зі структури, часткові редуплікативи не піддаються відмежуванню від парних композитів. У плані семантики розмежування цих двох видів словоскладання стає можливим шляхом визначення семантичної пред-

ставленості нередуплікованого кореляту, що передбачає виокремлення одиниць із двома корелятами, одним корелятом та без кореляту. Одиницям із двома корелятами семантична іконічність не властива, оскільки їхнє значення впливає зі значень компонентів. У випадку делімітації редуплікації та парного словоскладання ці одиниці власне і є парними композитами. Не притаманна семантична іконічність і частковим редуплікативам без кореляту через асемантичність їхніх компонентів. Семантичну іконічність було виявлено виключно в одиницях з одним корелятом.

Проаналізовані суперечності наштовхують на думку, що розмежування редуплікації та парного словоскладання не є виправданим і має штучний характер. Відтак, редуплікацію доцільно тлумачити як *різновид словоскладання, який характеризується абсолютною фонотактичною еквівалентністю (у випадку повних редуплікативів) або високим рівнем фонотактичної еквівалентності (у випадку часткових редуплікативів) компонентів композиту.*

Перспективними напрямками дослідження є розробка проблеми семантичної іконічності на лексичному та фразеологічному матеріалі інших мов, а також ідентифікація та систематизація редуплікативів, яким притаманна графічна іконічність, у різних лексичних стразах.

Список літератури:

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М.: Советская Энциклопедия, 1968. – 607 с.
2. Зарипова А. М. Редупликация в английском и турецком языках / А. М. Зарипова // Вестник Челябинского государственного университета. – 2007. – № 13. – С. 26-31.
3. Минлос Ф. Р. Редупликация и парные слова в восточнославянских языках: автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.03 «Славянские языки» / Ф. Р. Минлос. – Москва, 2004. – 20 с.
4. Рожанский Ф. И. Редупликация и названия животных в африканских языках / Ф. И. Рожанский // Вопросы языкознания. – № 2. – 2007. – С. 57-66.
5. Рожанский Ф. И. Редупликация как словообразовательное средство в языках Западной Африки / Ф. И. Рожанский // Основы африканского языкознания. Лексические подсистемы. Словообразование. – М.: Academia, 2008. – С. 495-530.
6. Розенталь Д. Э. Словарь-справочник лингвистических терминов: Пособие для учителя. – 3-е изд., испр. и доп. / Д. Э. Розенталь, М. А. Теленкова. – М.: Просвещение, 1985. – 357 с.
7. Чумак Л. М. Редуплікація як спосіб словотвору в сучасній англійській мові / Л. М. Чумак // Наукові записки. Серія «Філологічна». – 2011. – Вип. 20. – С. 216-221.
8. Fischer O. Cognitive Iconic Grounding of Reduplication in Language / O. Fischer // *Semblance and Signification* / Ed. by P. Michelucci, O. Fischer and Ch. Ljungberg. – John Benjamins Publishing Company: Amsterdam / Philadelphia, 2011. – P. 55-81.
9. Inkelas Sh. Non-concatenative Derivation: Reduplication / Sh. Inkelas // *The Oxford Handbook of Derivational Morphology* // Ed. by R. Lieber, P. Štekauer. – Oxford University Press, 2014. – P. 169-189.
10. Kajitani M. Semantic Properties of Reduplication among the World's Languages / M. Kajitani // *LSO Working Papers in Linguistics 5: Proceedings of WIGL*, 2005. – P. 93-106.
11. Moravcsik E. A. *Introducing Language Typology* / E. A. Moravcsik. – Cambridge University Press, 2013. – 308 pp.
12. Moravcsik E. A. Reduplicative Constructions / E. A. Moravcsik // *Morphology. Critical Concepts in Linguistics* / Ed. by F. Katamba. – Routledge, 2004. – P. 310-340.
13. Regier T. A Preliminary Study of the Semantics of Reduplication / T. Regier. – Berkeley, CA: International Computer Science Institute, 1994. – 19 pp.
14. Winer L. *Dictionary of the English / Creole of Trinidad & Tobago: On Historical Principles* / L. Winer. – McGill-Queen's University Press, 2008. – 1039 pp.

Джерела ілюстративного матеріалу:

15. Dalzell T. *The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English* / T. Dalzell, T. Victor. – Routledge, 2008. – 721 pp.
16. Dalzell T. *Vice Slang* / T. Dalzell, T. Victor. – Routledge, 2008. – 206 pp.
17. *The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English* / Ed. by Tom Dalzell. – Routledge, 2009. – 1104 pp.

Борис Д.П.

Киевский национальный лингвистический университет

СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ЛЕКСИЧЕСКИХ НЕОСЛЕНГИЗМОВ-РЕДУПЛИКАТИВОВ В АСПЕКТЕ СЕМАНТИЧЕСКОЙ ИКОНИЧНОСТИ

Аннотация

Статья посвящается анализу особенностей семантической иконичности в разных структурных типах лексических неосленгизмов-редупликативов. Прослеживаются модели семантической иконичности на эмпирическом материале начала XXI века. Выделяются и систематизируются редупликативы, которым семантическая иконичность не присуща. На основании полученных данных синтезируется собственная дефиниция термина редупликация с учетом нецелесообразности отграничения его от парного словосложения.

Ключевые слова: редупликация, редупликатив, семантическая иконичность, полная редупликация, частичная редупликация.

Borys D.P.

Kyiv National Linguistic University

THE REDUPLICATIVE STRUCTURE OF LEXICAL SLANG NEOLOGISMS IN THE LIGHT OF SEMANTIC ICONICITY

Summary

The article examines semantic iconicity across different structural types of lexical slang neologisms. The case study of the latter has enabled the identification of productive semantic iconicity patterns. Reduplicatives that are not semantically iconic have been delimited and systematized. The study results in the elaboration of a new definition of the term reduplication, allowing for its intrinsic non-separability from repetitive compounding.

Keywords: reduplication, reduplicative, semantic iconicity, total reduplication, partial reduplication.

УДК 811.111'38

ВІДЕОВЕРБАЛЬНИЙ ТЕКСТ ЯК ОБ'ЄКТ ВЕРБАЛЬНОЇ І НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СУЧАСНИХ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ СТУДІЯХ

Град Н.Я.

Київський національний лінгвістичний університет

Статтю присвячено проблемі визначення таких понять як модальність, модус, мультимодальність, відеовербальний текст у сучасних мультимодальних студіях. Висвітлено погляди на трактування концепції модальності та її різновидів, мультимодального тексту та його видів у вітчизняній та закордонній парадигмах, відеовербального тексту як об'єкту вербальної та невербальної комунікації.

Ключові слова: модальність, модус, мультимодальна стилістика, модальна лінгвістика, епістемологічна модальність, креолізований текст, відеовербальний текст.

Постановка проблеми. Впродовж XX ст. лінгвістика намагалася осмислити себе як самостійна наука, відокремлена від інших наук про людину, у тому числі психології, антропології, соціології. І сьогодні більшість лінгвістів дотримуються думки, що лінгвісти повинні зосередити свою увагу лише на вивченні фонем, морфем, слів, синтаксичних конструкцій та інших вербальних сегментних одиниць, а вихід за ці межі неминуче приводить нас в незрозумілу область «паралінгвістики». Адже без урахування несементних і невербальних явищ розуміння повної глибини висловлювання є неможливим. Таким чином у сучасній лінгвістиці все більш популярними стають мультимодальні студії, які розглядають текст, як складне утворення, важливу роль в якому відіграють паралінгвістичні явища. У даному дослідженні відеовербальний текст розглянуто, як один з різновидів мультимодального

тексту. Для повного розуміння текстів зазначеного виду доцільним є детальне дослідження таких ключових понять як модус, модальність, мультимодальність, мультимодальний текст, відеовербальний/креолізований текст.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Проблемою мультимодальності та дослідженням відеовербального тексту у лінгвістиці займалися такі вітчизняні та закордонні дослідники як О.Є. Анісімова, Ш. Баллі, В.Н. Мещеряков, В.З. Панфілов, О.В. Пойманова, Ю.А. Сорокін, Є.Ф. Тарасов, Г. Кресс, Т. ван Ліувен.

Метою нашого дослідження є всебічне висвітлення понять модальності, мультимодальності, мультимодального та відеовербального тексту у лінгвістиці.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: